

Diagnoza potrzeb Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie

Wprowadzenie

Diagnoza zapotrzebowania Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Stąporkowie na wsparcie z Funduszy Europejskich, w tym ze środków programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 oraz Erasmus+, została opracowana w oparciu o analizy danych zastanych, ankietę, narzędzie SELFIE oraz wywiad.

W ramach przeprowadzonych badań zdiagnozowano aktualną sytuację naszego Liceum oraz problemy, które dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym możemy rozwiązać. Ważnym punktem naszej diagnozy była przeprowadzona inwentaryzacja i ocena aktualnej bazy dydaktycznej szkoły, pod kątem dostosowania do dzisiejszych wymogów rynku edukacyjnego, rynku pracy oraz ciągle rozwijających się nowoczesnych technologii. Nasza szkoła, podobnie jak inne funkcjonujące na rynku, wymaga ciągłego doposażania w nowoczesny sprzęt dydaktyczny adekwatny do zmieniających się wymogów na rynku pracy.

Nasza szkoła jest Zespołem Szkół, w którym kształcą się uczniowie liceum i technikum. Posiadana baza informatyczna jest wykorzystywana przez uczniów uczących się w zawodach technik informatyk, technik logistyk oraz technik handlowiec. Młodzież liceum ma więc utrudniony dostęp do pracowni komputerowych, szczególnie tej najnowszej.

Młodzież naszej szkoły w znacznej mierze pochodzi z terenów wiejskich o utrudnionym dostępie do edukacji pozaszkolnej. Bardzo wysoki wskaźnik bezrobocia w powiecie koneckim, jak również w gminie Stąporków ma poważny wpływ na sytuację materialną naszych uczniów. W strukturze bezrobocia znaczny udział stanowią bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych. Trudna sytuacja finansowa rodziców powoduje brak możliwości zapewnienia dodatkowych zajęć oraz kursów rozwijających umiejętności cyfrowe, wielojęzyczność, osobiste i społeczne.

1.1 Cel badania

Głównym celem badania było zidentyfikowanie potrzeb edukacyjnych uczniów liceum oraz potrzeb z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących w ZSP w Stąporkowie, a także stworzenie warunków do ich zaspokojenia.

Odpowiedzią na oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli będzie opracowanie projektów oraz pozyskanie funduszy na przygotowanie i realizację oferty zajęć edukacyjnych, kursów, wyjazdów edukacyjnych, szkoleń dla nauczycieli, a także doposażenia bazy dydaktycznej szkoły.

1.2 Narzędzia badawcze

Diagnozę przeprowadzono w oparciu o następujące narzędzia badawcze:

- a) analiza danych zastanych,
- b) narzędzie SELFIE,

- c) ankietę,
- d) wywiady.

1.3 Uczestnicy badania

W badaniu wzięli udział uczniowie klas I, II, III, IV Liceum ZSP w Stąporkowie. Badaniem zostali objęci wszyscy uczniowie powyższych klas. Jest to młodzież w wieku od 13 do 19 lat.

Drugą grupę badanych stanowili nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących.

Trzecią grupę badanych stanowili rodzice uczniów Liceum Ogólnokształcącego ZSP im. Stanisława Staszica w Stąporkowie.

1.3 Czas badania

Badanie zostało przeprowadzone w okresie IX – X 2023 r.

1.4 Analiza wyników przeprowadzonego badania

Badanie przeprowadzono wśród 102 uczniów Liceum (81 K i 21 M), co stanowi 100% uczniów uczących się w Liceum. Badaniem objęta była także grupa nauczycieli ucząca w Zespole Szkół Ponadpodstawowych (14 nauczycieli: 10 K i 4 M). W grupie respondentów znaleźli się również rodzice uczniów Liceum (91 osób), którzy informacje zwrotne dotyczące zapotrzebowania i oczekiwań wobec szkoły, przekazywali na zebraniach z rodzicami oraz podczas indywidualnych rozmów z wychowawcami i Dyrektorem Szkoły.

Diagnoza wykazała potrzeby w zakresie:

a) rozszerzenia oferty:

- wprowadzenie dodatkowych zajęć służących lepszemu przygotowaniu uczniów do poruszania się na rynku pracy (w obszarach m.in.: kształtowania kompetencji kluczowych, wzmocnienia poczucia własnej wartości, wytyczania celów i opracowywania sposobów ich osiągnięcia, przygotowania do samodzielnego dokonania wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej a także rozbudzania kreatywności i innowacyjności) – 78% ankietowanych uczniów,
- zorganizowania dodatkowych zajęć dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki w celu dobrego spełnienia wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej przez wszystkich uczniów (61 ankietowanych uczniów, co stanowi 60%),
- zorganizowanie kursu informatycznego „Sztuczna inteligencja”, dzięki któremu młodzież zrozumie potrzebę zdobywania aktualnej wiedzy informatycznej, rozwijania umiejętności cyfrowych adekwatnych do postępu technologicznego na rynku (65% ankietowanych uczniów),
- zorganizowanie zajęć psychologiczno – pedagogicznych, rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne oraz kształtujące postawy antydyskryminacyjne (54% ankietowanych uczniów),
- zorganizowanie wyjazdu w ramach wioski językowej, gdzie uczniowie zgodnie z Zintegrowaną Strategią Umiejętności 2030 będą rozwijać umiejętności wielojęzyczności, pracy zespołowej, zdolności adaptacji do nowych warunków, wielokulturowości, kreatywność, innowacyjność (95% ankietowanych uczniów jest zainteresowanych wyjazdem),

b) doposażenia bazy szkoły:

- stworzenie pracowni informatycznej dla licealistów, wyposażonej w wysokiej klasy sprzęt komputerowy i drukarkę sieciową, dzięki któremu uczniowie liceum będą mogli kształtować kompetencje cyfrowe adekwatne do potrzeb rynku edukacyjno - zawodowego (98% ankietowanych uczniów i 100% ankietowanych nauczycieli),

c) doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie m.in.:

- pomocy psychologiczno – pedagogicznej i uczniów z SPE, wykorzystywanej w bieżącej pracy z uczniami na zajęciach szkolnych (70% ankietowanych nauczycieli),
- nabywania nowej wiedzy z zakresu psychologii i emocji, dzięki której nauczyciele będą mogli skutecznie pomagać uczniom w zaklimatyzowaniu się w nowych warunkach szkolnych, pokonywać napotykaną trudności oraz tworzyć zintegrowane zespoły klasowe (76% ankietowanych nauczycieli),
- udziału w kursie informatycznym, dotyczącym sztucznej inteligencji (82% ankietowanych nauczycieli)

Powyższa analiza została poprzedzona analizą narzędzi badawczych, szczególnie narzędzia SELFIE, ankiety i wywiadu oraz analizą wyników inwentaryzacji posiadanego przez szkołę wyposażenia.

Uczniowie oraz nauczyciele oceniając wyposażenie niezbędne do realizacji zajęć z przedmiotów ogólnokształcących, w znacznej mierze stwierdzili trudności w dostępie do dobrze wyposażonej pracowni komputerowej. Wynika to przede wszystkim z szybkiego „starzenia” się i zużywania sprzętów komputerowych a także zbyt małej liczby pracowni komputerowych w szkole. Istniejące pracownie są wykorzystywane przez uczniów technikum na przedmiotach zawodowych, natomiast licealiści nie dysponują swoją pracownią i mają bardzo ograniczone możliwości do wykorzystania pracowni komputerowych na zajęciach ogólnokształcących. Stąd też potrzeba stworzenia nowej pracowni komputerowej z przeznaczeniem tylko dla licealistów.

W ankiecie SELFIE przeprowadzonej w dniach 12-18.10.2023r. uczestniczyło 69 uczniów, co stanowi 86% grupy uczniów objętej badaniem. Uczniowie wykazali, że nasza szkoła dysponuje urządzeniami przenośnymi, które mogą wziąć do domu, kiedy tego potrzebują na poziomie 1,7 w skali do 5. Natomiast w pytaniu o urządzenia cyfrowe, z których uczniowie mogą korzystać, kiedy tego potrzebują ich odpowiedź była na poziomie 2,7 w skali do 5. Z odpowiedzi tych wynika, że młodzież zauważa braki placówki z zakresie doposażenia w sprzęt lub wymiany na bardziej nowoczesny.

Analiza informacji zawartych w SELFIE wykazała także, iż infrastruktura cyfrowa w naszej szkole nie wspiera nauczania i uczenia się z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Szkoła dysponuje zbyt małą liczbą urządzeń cyfrowych, które mogą być wykorzystywane na zajęciach. Potwierdzeniem tego są odpowiedzi nauczycieli. Na pytanie: „Infrastruktura cyfrowa w naszej szkole wspiera nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem technologii cyfrowych” uzyskaliśmy wynik 3,2 w skali do 5. Natomiast na pytanie: „Nasza szkoła dysponuje urządzeniami cyfrowymi do nauczania, z których mogą korzystać” wynik był na poziomie 3,4. Wyższe wyniki spowodowane są tym, iż w grupie ankietowanych nauczycieli są osoby, które uczą w liceum i w technikum, dlatego swoje odpowiedzi odnieśli do całego Zespołu Szkół. Kolejnym powodem takiego wyniku jest to, iż nauczyciele odnieśli się do całej infrastruktury informatycznej a nie koncentrowali się tylko na sprzęcie komputerowym, którego nam brakuje. Większość respondentów uważa, że w naszej szkole nie ma wystarczającej ilości urządzeń przenośnych, które można wypożyczyć uczniom (wskaźnik 2,6). Badanie wykazało także jakie czynniki wpływają negatywnie na nauczanie i uczenie się

z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Wśród podanej grupy czynników na pierwszym miejscu znajdują się brak finansowania (87,5%) oraz niewystarczające wyposażenie cyfrowe (79,15%). Nauczyciele mają także ograniczone możliwości wykorzystania technologii cyfrowych do pobudzania kreatywności i kształtowania wielojęzyczności uczniów na zajęciach, co wynika z odpowiedzi udzielonych przez ankietowanych uczniów. Na pytanie: „W naszej szkole wykorzystuję technologię do zajęć kreatywnych” uczniowie ocenili na 2,5 w skali 5 punktowej. Na pytanie: „Istniejące wyposażenie cyfrowe w dużym stopniu przyczynia się do kształtowania wielojęzyczności” średni wskaźnik wynosił 3,0 w tej samej skali.

1.5 Uzasadnione potrzeby realizacji projektu

Na przestrzeni ostatnich lat znacząco zmienił się polski rynek edukacyjny i rynek pracy a wraz z nim polityka personalna firm. Wzrosła skłonność społeczeństwa do mobilności przestrzennej.

Po dokonaniu analizy lokalnego rynku pracy i oczekiwań pracodawców zauważyliśmy potrzebę nowoczesnego podejścia do kształcenia. Uczniowie, którzy kończą liceum oprócz dobrego przygotowania do podjęcia nauki na uczelniach wyższych muszą nabyć dodatkowe umiejętności umożliwiające im sprawne poruszanie się na rynku edukacyjnym a w przyszłości na rynku pracy. Udział w zorganizowanym wyjeździe językowym da możliwość kształtowania umiejętności interpersonalnych z zastosowaniem wielojęzyczności, co w obecnych czasach jest szczególnie cenione przez pracodawców. Aby te cele osiągnąć musimy wzbogacić warsztat pracy, przede wszystkim stworzyć nowoczesną pracownię komputerową oraz umożliwić uczniom udział w kursach i zajęciach wykraczających poza standardowe programy nauczania. Dodatkowe zajęcia i kursy przewidziane w ramach realizowanych projektów pozwolą także pogłębić wiedzę niezbędną do zdania egzaminów maturalnych i zdobycia nowych umiejętności potrzebnych na rynku edukacyjnym. Nauczycielom zaś realizowany projekt pozwoli w podniesieniu swoich kwalifikacji oraz poszerzeniu wiedzy z zakresu doskonalenia kompetencji kluczowych. W ramach zajęć i szkoleń z wykorzystaniem technologii informacyjnej, młodzież będzie rozwijała kompetencje cyfrowe oraz pozna rewolucyjną technologię jaką jest sztuczna inteligencja, która w bardzo szybkim tempie wkracza w sferę edukacji. Powyższa tematyka dotyczy nie tylko uczniów ale i również nauczycieli. W tym zakresie wspólnie zapoznają się z narzędziami wykorzystującymi sztuczną inteligencję, a także poznają zalety i zagrożenia związane z rozwojem sztucznej inteligencji. Nauczyciele poznają najnowsze trendy i możliwości w nauczaniu wspomaganym przez sztuczną inteligencję. Uczniowie zdobytą wiedzę będą mogli wykorzystywać do tworzenia, eksplorowania i rozwiązywania problemów za pomocą sztucznej inteligencji. Przewidziane zajęcia psychologiczno – pedagogiczne wynikają z problemów związanych z izolacją w czasie pandemii oraz trudnościami z nawiązaniem poprawnych relacji z rówieśnikami. Bariery społeczne i personalne przekładają się na wyniki osiągnięte w szkole oraz realizację planów edukacyjno – zawodowych.

W przeprowadzonych ankietach uczniowie zwrócili uwagę na następujące trudności, które wpływają na ich efekty kształcenia:

- brak funduszy na dodatkowe zajęcia oraz zakup potrzebnych materiałów i wyposażenia (wynikający ze słabej sytuacji materialnej rodziny) – 65% ankietowanych uczniów,

- utrudniony dojazd na dodatkowe zajęcia (większość uczniów – aż 65 na 102 osoby - pochodzi z terenów wiejskich o słabo rozwiniętej infrastrukturze) – 50% ankietowanych uczniów,
- brak możliwości nauki języka angielskiego w warunkach rzeczywistych (80% ankietowanych uczniów),
- utrudniony dostęp do dodatkowych zajęć wyrównawczych i rozwijających zainteresowania uczniów oraz kształtowanie dobrych relacji z rówieśnikami (55% ankietowanych uczniów).

Ankietowani nauczyciele w barierach dotyczących udziału w proponowanych formach kształcenia wskazywali na brak czasu na dojazd do ośrodków szkoleniowych (80% ankietowanych nauczycieli – 8 na 14 pochodzi z terenów wiejskich) oraz koszty związane z udziałem w kursach i szkoleniach (65% ankietowanych nauczycieli).

Szkoła zapewniając warunki dobrego kształcenia spełnia oczekiwania uczniów i ich rodziców oraz wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu pracodawców, którzy chcą zatrudnić wykwalifikowanych pracowników, a także staje się konkurencją na rynku edukacyjnym.

1.6 Wnioski

Po dokonaniu diagnozy należy stwierdzić, że istnieje potrzeba stworzenia nowej pracowni komputerowej dla licealistów, zorganizowania dodatkowych zajęć dydaktyczno – wyrównawczych podnoszących kompetencje kluczowe uczniów, a także szkoleń i warsztatów rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne. Innowacyjnym rozwiązaniem dla naszej szkoły będzie zorganizowanie wyjazdu do wioski językowej, gdzie uczniowie w praktyce będą mogli wykazać się znajomością języka angielskiego, a także wzbogacić słownictwo i umiejętność konwersacji, wykorzystując możliwość obcowania z wolontariuszami i studentami z innych krajów. W trakcie zorganizowanego obozu uczestnicy otrzymają wzorce zachowań społecznych poprzez kontakty z obcokrajowcami oraz rówieśnikami z całej Polski. Będzie to sprzyjało budowaniu i wzmocnieniu postaw tolerancji i akceptacji dla odmienności. Natomiast organizowane zajęcia w szkole przyczynią się także do kreowania umiejętności pracy w grupie i poznawania swoich mocnych stron, wzmocnienia poczucia wartości. Niezbędnym elementem prawidłowego procesu kształcenia jest nowoczesna, dobrze wyposażona baza dydaktyczna co zauważyli i podkreślili respondenci. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom naszych nauczycieli, uczniów i ich rodziców szkoła nawiązała współpracę z lokalnym środowiskiem, a w szczególności z KSWP w Końskich, celem pozyskania środków unijnych. Środki te zamierzamy przeznaczyć na realizację powyższych zadań.

Sporządził:

DYREKTOR SZKOŁY

 mgr Anna Misiewicz

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH
 im. Stanisława Staszica
 w Stąporkowie
 26-220 Stąporków, ul. Stanisława Staszica 4
 tel. 41 3741144; 41 3741802
 REGON 291225294 NIP 6581225754

Zatwierdził:

WICESTAROSTA

 Wiesław Skowron

STAROSTWO POWIATOWE
 w KOŃSKICH
 26-200 Końskie, ul. Stanisława Staszica 2
 tel. 41 372 41 34, fax 41 372 83 20
 NIP 658-17-07-341 REGON 291018514